

La pesseta s'enfonsa a colps de fax

La concentració geogràfica dels centres de decisió d'inversió internacionals ha generat nous models d'actuació del capital amb conseqüències força desestabilitzadores. A colps de fax i fotocòpies, les monedes, com ara la pesseta, ballen al so que els toquen des de molt lluny.

Si Karl Marx alçara el cap ara mateix tindria dues opcions davant l'actual situació econòmica mundial: o bé tornaria aviat on estava per no complicar-se més la vida, o bé es posaria a treballar nit i dia per a rectificar en profunditat la crítica que va fer al lliure mercat en *El Capital*. El capitalisme ha canviat de cara i de maneres d'actuar. A colps de fax i fotocòpies de contractes d'ordres de compra i venda de valors borsaris, el capital modern internacional és capaç de desestabilitzar qualsevol economia per forta que siga.

Més d'un bilió de dòlars canvien de mans cada dia en els centres financers mundials. La desorbitada xifra és encara més rellevant si es compara amb la totalitat de les reserves de capital dels països més rics del món. El G-7 (EUA, Japó, Canadà, Alemanya, França, Gran Bretanya i Itàlia) arriba només als 300 mil milions de dòlars de reserves totals. Amb aquestes dades, el nou capitalisme financer, si vol, pot desestabilitzar qualsevol mercat llançant senzillament milions i milions de dòlars en ordres de compra o venda amb l'ànim de provocar una devaluació sobtada.

La pesseta hauria estat víctima, segons aquests esquemes d'actuació, de maniobres desestabilitzadores. La idea, tot i que desgavellada, té arguments sòlids al seu favor.

Des de fa quatre mesos, amb la pèrdua de confiança de l'inversor estranger respecte al futur de l'economia espanyola, més de 400.000 milions de pessetes han plegat i travessat els Pirineus cap a mercats més segurs. Concretament cap a

Alemanya, ara en plena fase expansiva malgrat els desajustaments temporals que provoquen les conseqüències de la unificació. Resultat: la pesseta ha quedat devaluada respecte al marc un 6%, al qual s'ha d'afegir el 5% de la precedent devaluació del mes de setembre.

Arran el primer atac frontal monetari, Carlos Solchaga va decidir de tornar al sistema del control de canvis per impedir, si més no teòricament, una especulació incontrolada dels moviments de capitals amb efectes desestabilitzadors. La mesura criticada pertot arreu no ha evitat una segona desestabilització de la moneda.

Segons dades publicades fa uns dies per centres econòmics europeus, tan sols a Londres, Nova York i Tòquio, les transaccions diàries en divises han passat de 188.000 milions de dòlars el 1986 a 623.000 milions l'any 1992. Per altra banda, la llibertat de canvis internacional, normativa que figura en la planificació de la Unió Monetària Europea, dona peu perquè s'institucionalitzen "complots" contra monedes, com ara la pesseta i l'escut portuguès o contra les corones nòrdiques. Per tot això, no es pot descartar que les dues devaluacions de la divisa espanyola hagen estat una penalització del capital internacional

contra la política proteccionista més que una conseqüència lògica i directa dels desequilibris de la balança comercial exterior.

Les estratègies financeres d'aquest tipus no pertanyen exclusivament al regne de la imaginació periodística, tenint en compte la creixent concentració geogràfica dels mercats mundials. Els deu operadors més importants en divises a Londres han acaparat al llarg dels nou primers mesos del 1992 el 44% del total del mercat nacional, incloent-hi les ordres d'inversió a l'estranger. Un fenomen molt semblant s'esdevé a les borses americanes i japoneses, on 200 firmes multinacionals pel cap alt monopolitzen la part del lleó del negoci financer mundial.

Des d'aquesta òptica, un sever comentari publicat fa pocs dies pel diari *New Statesman and Society* afirmava que "el tractat de Maastricht representa una temptativa audaç d'incloure per sempre en el dret internacional la victòria definitiva dels banquers contra els demòcrates". Actualment, bancs, fons de pensions, companyies d'assegurances i altres intermediaris financers internacionals disposen d'instruments molt sofisticats d'acció per controlar part del poder de decisió econòmic. Si s'hi dona crèdit, els governs, doncs, estan ara en perill constant de ser segrestats per aquest tipus de transaccions que els operadors borsaris qualifiquen humorísticament com "pràctiques molt ben elaborades de terrorisme financer".

Ignasi Pellicer